

2004 metai

PILAITĖS GIESMININKAI

Vilniaus Pilaitės gyventojų kūryba

1

Pilaitės „Poezijos pavasaris'2004“ skiriamas lietuviškosios spaudos atgavimo šimtmečiui paminėti

Leidykla SAVO

Vilnius 2004

UDK 888.2-1

Pi 58

Renginio rėmėja Vilniaus savivaldybė

Knygos sumanytoja Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Leidinio RĖMĖJA

UAB „ŪKANA“

© Pilaitės bendruomenė, 2004

© Pratarmė, Angelė Šarlauskienė, 2004

© Tautodailininkė Vida Pečiulytė, 2004

PRATARMĖ

Poezijos kilmė. Manoma, kad poezija atsirado iš liaudies šokių. Be jos neapseidavo dievų pagarbinimo ritualai, kai grojant muzikai ir šokant buvo dainuojami rimuoti žodžiai. Tokiu būdu buvo atsipalaiduojama ir išlaisvinamos susikaupusios emocijos. Gilioje senovėje poetai buvo priskiriami prie aiškiaregių, laikomi šventaisiais pamišėliais, per kuriuos kalbantys dievai. Mūsų krašto etnografai yra užrašę šimtus tūkstančių liaudies dainų, t. y. liaudies surimuotų tekstų, – todėl lietuvių tautą irgi galima laikyti šventai pamišusia.

Senovės graikai manė, kad poetu netampama, o gimstama, juos įkvepia mūzos. Amžių bėgyje kito ne tik supratimas apie poeziją, bet ir reikalavimai jai. Kartais norėta, kad poezija būtų kuriama prisilaikant griežtų rimavimo taisyklių, atsižvelgiant į tai, kam bus skiriama ir kokią teiks naudą. O kartais manyta, jog ji neturi būti varžoma jokių išankstinių nuostatų.

Lietuvoje jau kelis dešimtmečius vyksta Poezijos pavasario renginiai. Siekdama populiarinti šį grožinės kūrybos žanrą, 2000 metais UNESCO kovo 21-ąją paskelbė Pasauline poezijos diena.

Poezijos pavasario ištakos. Poezijos pavasaris Lietuvoje – iškiliausias kasmetinis literatūrinis renginys, kurį 1965 metais inicijavo ir kasmet gegužės mėnesį rengia Rašytojų sąjunga. Šventės renginių grandinė nusidriekia per visą Lietuvą pačiais įvairiausiais poetinio žodžio sklaidos pavidalais. Į juos suplūsta mūsų ir svetimų kraštų poetinio žodžio meistrai. Prie jų prisijungia aktoriai, muzikantai, dainininkai, dailininkai. Nepamirštama aplankyti lietuviškos kultūros ir kalbos saleles už oficialiosios Lietuvos ribų. Tradicija tapo prieš pat šią šventę išleisti naujų eilėraščių, poezijos vertimų ir esė apie literatūrą almanachą „Poezijos pavasaris“. Apdovanojami ryškiausi praėjusių metų poetai ir vertėjai, pagerbiami poezijos skaitovai aktoriai. Pastaruosiu metu „Poezijos pavasario“ renginius pajvairina moksleivių poezijos vakarai, vakaronės „Eilėraščiai per naktį“, kur gali pasireikšti kiekvienas, kuriam nesvetimas polėkis kurti. Neapseinama be poetų konferencijų, kuriose eilių kūrėjai ir kritikai kalba pačiomis įvairiausiomis su šiuo žanru susijusiomis temomis. Kaune tradiciškai vainikuojamas „Poezijos pavasario“ laureatas. Pabaigos vakaras vyksta sostinėje, Vilniaus universiteto Sarbievijaus kiemelyje.

„Poezijos pavasario'2004“ akcentas – lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis draudimo istorijos prisiminimai. UNESCO Generalinės konferencijos 32-ojoje sesijoje Lietuviškosios spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-metis įtrauktas į šios organizacijos pažymėtinų 2004–2005 metais datų sąrašą. Šis jubiliejus svarbus visai lietuvių tautai, nes kalba yra tautos pagrindas, tačiau ypač reikšmingas sostinės Pilaitės gyventojams, nes dauguma Pilaitės gatvių vadinamos Mažosios Lietuvos (Kaliningrado srities, dabar priklausančios Rusijai) vietovardžiais ir lietuviybės labui ten triūsusių iškilių asmenybių vardais.

Siekdama palaipti užslopinti bet kokius tautinio pasipriešinimo daigus, Rusijos imperijos valdžia po 1861–1863 metų valstiečių sukilimo pralaimėjimo uždraudė leisti lietuvišką spaudą lotyniškais rašmenimis; nuo 1864 metų reikalavo leisti knygas tik rusišku raidynu. Nesilaikančius šio draudimo baudė: trėmė Sibiran, sodino į kalėjimus, skyrė pinigines baudas. Nukentėjo apie 1000 kaimiečių, kunigų, inteligentų.

Uždraudus leisti ir platinti lietuvišką spaudą lotyniškais rašmenimis Didžiojoje Lietuvoje, jos spausdinimo centru tapo Mažoji Lietuva. Vienas iš pirmųjų nelegalų lietuviškos spaudos spausdinimą plačiais mastais inicijavo ir visai skatino Žemaičių vyskupas, žymusis lietuvių tautinio sąjūdžio veikėjas Motiejus Valančius (1801–1875). Jis pats parašė apie 70 šviečiamojo didaktinio pobūdžio pasakojimų ir apsakymų. Lietuviškos spaudos labui Mažajoje Lietuvoje uoliai darbavosi leidėjai Martynas Jankus ir Enzys Jagomastas. Prie leidybos ir platinimo prisidėjo ir kiti garsūs žmonės: kalendorių sudarytojas ir pedagogas Laurynas Ivinskis, visuomenės veikėjai Petras Vileišis, Jonas Šliūpas bei daugelis kitų.

Neatsitiktinai Pilaitėje prie Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos stovi Aleksandro Tarabildos skulptūra „Knygnešys“. Mažajoje Lietuvoje per spaudos draudimo laikotarpį lietuvių kalba buvo išspausdinta per 1 800 pavadinimų leidinių, kurių bendras tiražas sudarė 5,5 mln. egzempliorių, – tiek slapta buvo pergabenta į Didžiąją Lietuvą. 1891–1893 metais buvo konfiskuota 37 718 per sieną gabenamų lietuviškų knygų ir

laikraščių, 1900–1902 metais – 56 182 (be aptiktų ir konfiskuotų visoje Lietuvoje), 1891–1903 metais konfiskuota apie 200 000 knygų. Nepaisant didelio konfiskuojamų spaudinių skaičiaus, jų vis daugėjo. Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis gausa jų draudimo laikotarpiu laikoma didžiuliu ne tik slaptu leidėjų ir spaustuvinių, bet ir knygnešių nuopelnu, o pati knygnešystė priskiriama prie lietuvių tautos fenomenų, neturinčių analogų pasaulyje. Knygnešiai darė viską, kad lietuviška spauda plačiai paplistų tarp žmonių.

Matydama savo bejėgiškumą Rusijos valdžia 1904 metų gegužės 7 d. specialiu caro administracijos įsaku atšaukė lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis draudimą. Nuo 1989 metų kasmet kovo 16 d. minima Knygnešio diena, – tą dieną yra gimęs knygnešių patriarchas Jurgis Bielinis.

Poezija buvo puikus ginklas lietuvybei ištvirtinti ir išsilaikyti istorinių kataklizmų erdvėje. Nepaisydamas nepalankių lietuviškai savimonei sąlygų carinės Rusijos valdymo laikotarpiu poetas, tautosakininkas, istorikas ir švietėjas Simonas Stanevičius (1799–1848) parašė odę „Šlovė Žemaičių“, kuri tapo XIX a. Žemaičių kultūrinio sąjūdžio himnu. Seinų vyskupas Antanas Baranauskas (1835–1902) sukūrė šedevrą – romantinę poemą „Anykščių šilelis“, apdainuojančią senovės Lietuvos mišką ir buvusią lietuvių stiprybę bei vienybę (pirmą kartą ji išspausdinta L. Ivinskio kalendoriuose 1860–1861). Dionizas Poška (apie 1765–1830) parašė garsiąją poemą „Mužikas Žemaičių ir Lietuvos“, pirmą kartą išspausdintą 1886 m. „Aušroje“ – pirmajame pasaulietiniame Didžiąjai Lietuvai skirtame leidinyje, kuris pradėtas leisti Mažojoje Lietuvoje kaip priemonė gniaužiamai tautinei savimonei ugdyti. Šiame krašte gimė pirmieji grožiniai lietuvių kūriniai: eiliuota Martyno Mažvydo „Katekizmo“ pratarmė „Knygelės pačios bylo lietuvininkump ir žemaičiump“; vienas iš pirmųjų kunigo Adomo Frydricho Šimelpenigio lietuviškosios poezijos kūrinėlių: eiliuota Biblijos II leidimo (1755) prakalba su keliais proginiais eilėraščiais. Pirmoji lietuviška poema – Kristijono Donelaičio „Metai“ – pasirodė taip pat šiame krašte. Ir šiais laikais populiarumo nepraranda su Mažąja Lietuva glaudžiai susijusio sorbų tautybės poeto Jurgio Zaurveino eilėraštis „Lietuvininkai mes esam gimę“, tapęs Seinuose (Lenkijoje) gyvenančių lietuvių himnu.

Pilaitė ir poezija. Poezijos pavasaris jau antrasis Pilaitėje. Pirmasis (Pilaitės bendruomenės pirmininkės Janinos Gadliauskienės iniciatyva) įvyko 2003 metų gegužės 24 d. Siekiama, kad jis taptų kasmetine mūsų švente. O pradžia galima laikyti 2002 metų birželio 6 d. didžiausiame Pilaitės miško slėnyje įvykusią pilietinę protesto akciją-koncertą prieš valdininkų užmačias žaliąją rekreacinę mikrorajono zoną su miškais paversti tvora aptvertais golfo aikštynais. Renginio metu skambėjo aktorius Gedimino Storpirščio atliekama dainuojamoji poezija, poetų eiles skaitė aktorius Ferdinandas Jakšys, savo kūryba prisidėjo poetai Eugenijus Ališanka ir Vladas Braziūnas. Šis koncertas parodė, kad meninio žodžio dėka žmonės gali pasijusti vieningos, nedalomos ir žaliuojančios Lietuvos piliečiais, suprantančiais, jog gyvenimo kasdienybei praskaidrinti tinka eilės, skambančios gimtąją kalba, kurią nuo išnykimo apgynė senoliai.

Ankstesniųjų ir dabartinių laikų Pilaitės kūrėjai. Ankstesniųjų laikų Pilaitėje garsios buvo dvi lenkiškai kūrusios prozininkės. Pirmoji – tai Lietuvos didžiojo pakamorės (dvarų prievaizdo) Stanislovo IV Radvilos dukra Anna (Antonina?) Barbara Olimpia Mostowska – preromantizmo pradininkė bei pirmojo istorinio romano Lietuvoje autorė. Antroji – 1922 m. Pilaitės dvaro oficinoje gyvenusi ir kūrusi šių dienų pasaulinio garso lenkų rašytoja Zofia Nałkowska, Pasaulinės rašytojų sąjungos (PEN) narė, kurios knygos ir dabar populiaros. Šiuo metu vargiai besužinosime, ar senoji Pilaitė turėjo daugiau meninio žodžio kūrėjų. Ribotos galimybės išsiaiškinti ir visus šių dienų Pilaitėje gyvenančius poetus, literatus. Pavyko sutikti ir prikalbinti per trisdešimt autorių.

Rengiant pirmąjį „Pilaitės giesmininkų“ kūrybos rinkinį, mėginta aprėpti pačius įvairiausius darbus: miniatiūras, politinius pamfletus, esė, poetines kasdienybės įžvalgas. Savo eilėraščių rinkinius yra išleide Pilaitėje gyvenantys Algirdas Svidinskas ir Ingrida Čepatienė. Atskiras knygeles galėtų išleisti ir nuo pat mažumės eiles rašanti Angelė Jonaitytė arba mums visiems žinomas aktorius, operatorius, režisierius ir prodiuseris Arvydas Ilginis, kurie jau yra tapę jaunųjų poetų konkursų laureatais. Nesvetimas eiliavimas bendruomenės pirmininkės pavaduotojui, uoliam Pilaitės miškų gynėjui ir kovotojui už visuotinio teisingumo įtvirtinimą Lietuvoje Vytautui Pelakauskui, kurio eilėraštis „Mirusių bičių medus“ neatsitiktinai

pasirinktas rinkinio epigrafu: jis labiausiai tinka šių metų Poezijos pavasario akcentui. Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis draudimo laikotarpiu jėga buvo brukama svetimos šalies kultūra; šiandien pačių iniciatyva, beatodairiškai žavimasi anglų – kita svetima – kalba. O jo odės nesukultūrintoms pievoms ne ką prastesnės nei Antano Baranausko „Anykščių šilelis“. Įdomūs ir politinių karikatūrų autoriaus dailininko Rimtauto Špoko lyriniai apmąstymai apie gyvenimo prasmę. Vieną kitą posmelį brūkšteli tikslųjų mokslų daktaras Jonas Šarlauskas, buvęs Vilniaus universitete veikusio fantastinės kūrybos klubo „Dorado“ narys. Pilaitėje gyvenančios ir lenkų kalba kuriančios Pagyvenusiųjų žmonių dienos centro lankytojos Jadvygos Krištul (Jadwiga Krysztul) prisiminimai apie gimtinę persmelkti dėkingumo, kad lemtis leido užgimti prie Vilniaus, o dabar gyventi Pilaitėje. Rusų kalba parašytos statybos specialisto Stepo Gadliausko eilės. Džiugu, kad prisidėjo trys mokytojos: Pilaitės vidurinės mokyklos muzikos mokytoja Svetlana Kirkilienė ir Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytojos: Elena Palubinskienė (ji čia įsikūrusio jaunųjų rašytojų klubo vadovė), bei Agnietė Kacinkevičiūtė (skaitovų būrelio vadovė). Savo kūryba dalinasi Pilaitės pagyvenusiųjų žmonių dienos centro lankytojas Antanas Sviderskas ir buvęs žurnalistas Algimantas Šukys, neseniai sukūręs prozos vaizdelius, kuriuose nemažai kasdieniškos poezijos. Ilgametis sportininkų ugdytojas Jonas Kazlauskas eiles kartais kuria kartu su sūnumi, Žmonių su negalia sporto čempionatų dalyvis ir keliautojas Deividas Podobajevs knygai yra parengęs kelionių apybraižų; jis stato įspūdingus meno kūrinius iš degtukų, o širdį išlieja eilėmis. Į leidinių įtrauktas mūsų rašytojos Onetos Lunskaivos romane „Baltosios Pajautos slėnis: gintarinės tautos savasties epas“ aptiktas himnas eglei – senojo lietuvių tikėjimo simboliui.

Pilaitėje gyvena du bardai [bardas – pagal savo eiles kuriantis ir dainuojantis poetas]. Litanistas, su įvairiomis žiniasklaidos tarnybomis bendradarbiaujantis Albertas Antanavičius ne tik kuria eiles ir pats dainuoja; pagal jo eiles muziką kuria ir kiti žinomi kompozitoriai; o dainas atlieka žymūs Lietuvos dainininkai – Virgilijus Noreika, Eduardas Kaniava ir kiti. Į mūsų rinkinį įtrauktos A. Antanavičiaus eilės iš ciklo „Tekstai Jūsų dainoms“. Dailininkė ir psichologė Vanda Sakalauskienė sudaro bardų duetą su sūnumi Jonu, profesionaliu muziku: ji dainuoja dainas, kurias sukuria sūnus pagal jos parašytus žodžius.

Beveik pusė šio rinkinio autorių – moksleiviai. Nemažai eilių yra sukūrusios vyresniųjų klasių Pilaitės vidurinės mokyklos moksleivės: Andželika Aleksandravičiūtė, Aušra Bučytė, Virginija Rutkauskaitė. Martyno Mažvydo vidurinėje mokykloje kūrybingiausios šeštokės: Eglė Dimaitytė, Eglė Jončaitė, Miglė Kirklytė, Žynginta Launagaitė, Aistė Sereičkaitė, Kristina Uscilaitė. O Ieva Janulytė ir Laura Ragaišytė bendromis pastangomis sueiliavo laišką buvusio Prezidento žmonai poniai Almai Adamkienei, prašydamos pagelbėti, kad vietoje vaikų pamėgtų miškų neatsirastų tik tvora aptverti golfo aikštynai. Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos Jaunučių choro dainorėlius eiliuoti paskatina choro vadovė, mokytoja ekspertė Alė Vilutienė. Dainorėliai eiles sukuria sugrįžę iš mokomųjų, koncertinių ir pažintinių kelionių po gimtąjį kraštą ar sudalyvavę gamtos išsaugojimui bei jos gražinimui skirtuose renginiuose. Antrokės Laurynos Jončaitės eilėraščiui „Vasara“ Justina Vydmantaitė pritaikė Juozo Lyguto dainos „Mūsų žemė“ melodiją. Nors jiems vos 8–11 metų, tačiau jų eilės ne pagal amžių brandžios. Ypač išsiskiria antrokų sukurti eilėraščiai – Daumanto Mačiulio „Saugokime gamtą“ bei Ramintos Nedaltovskos „Sodinome medelius“; pastarasis – himnas ažuoliukui.

Tikimės, kad plačiau paskleista pilaitiškių kūryba paskatins autorius ir toliau kurti, o dar neeilivusius įkvėps šventajam pamišimui, kuris neleis užgesti tradicijai kasmet Pilaitėje pražysti Poezijos pavasariui.

dr. Angelė Šarlauskienė, Pilaitė bendruomenės kronikininkė

Vietoj epigrafo

Išmirusių bičių medus

Lietuviški žodžiai, lietuviškos raidės –

Ir kas jus dėlios?

Senoliai juk baigias.

Jaunimas? Ar grįš atgalios?

Ar grįš suviliotas pasaulio stebuklą,

Lėkimo, naudos...

Į tėviškės sodžių – tylų ir kuklų,

Pilną motulės maldos.

Čia burias Kalėdom seneliai kas metai,

Ir užstalė - dar netuščia,

Nors ... pernai penkiolika, šiemet... tik dešimt

Sodybų susirenka čia.

Lietuviški žodžiai! Lietuviškos raidės!

Kas jūsų gedės?

Žodyną ištraukę, pavartę, užvertę

Atgal į lentyną padės.

Ar kas kada nors paragaus

Išmirusių bičių medaus?

Vytautas PELAKAUSKAS

PILAITĖS MOKSLEIVIŲ IR MOKYTOJŲ KŪRYBA

Andželika ALEKSANDRAVIČIŪTĖ (12 klasė)

Bohema

Apie Bohemos skausmą,

Septynių mūzų apsupty

Aš mintyse kartoju valsą

Parnaso žaliame slėny.

Kuriantis poetas

Ant aukso tviskančių sparnų Pegaso

Poeto siluetas nakties tamsoje,

Ir niekas prilygti jam šiandien negali

Net šviesiosios žvaigždės tenai, viršuje.

Turėdamos saujoj į sferą jas mėto,

Lyg melodingai skambančias baltas natas,

Ir rankoj laikydamas knygą, iš lėto

Užrašo visas dangaus poemas.

Vėl dangaus šviesulių melodija bėga

Skaidriausiais eterio žydrumo takais,

Ir tyrajį centrą visatos pasiekia,

Tarytum užmiega kartu su visais.

Poeto sieloje viskas nurimsta

Ir leidžias Pegasas į žemės erdves,

Tyliai miega visa mūsų planeta,

Ir poetui jau laikas nusnaust.

Mėlynų medžių viršūnės

Liūdna.

Manęs nebegirdi

Sukaustytos mėlynų medžių viršūnės.

Ir vienišas topolis, kažkur patvory.

Jų šaknimis

Nubėga šalčio harmonija.

Ir tavo balta pašiurpusi oda

Pajunta jų skausmą.

Ligi paties dugno.

Gatvės muzikantas

Ryto šalna ligi kaulų sukaustė,

Bet miestas dar miega po rūko skraiste,

Tik švelniai liūdna melodija skamba –

Ir bėga senamiesčio rudenine gatve.

Senųjų namų tamsiaakė alėja,

Ir niūrūs šešėliai saulės baltos,

Senovinio smuiko suderintos stygos –

Ir Vilnius pabunda nuo tavo dainos.

Lyg mažo kačiuko žingsniai, be garso
Krinta nuo klevo lapai margi,
Ir miesto harmonijos niekas nepaiso,
Muzikanto nepastebi nieks nuošaly.

Greta BAUMILAITĖ (2 klasė)

Drugelis

Pažiūrėkit! Gražumėlis!
Po pievelę skraido gėlės!
Ne, ne gėlės!.. Tai smagiai
Nardo tarp žiedų drugiai.

Nuo vėdryno prie ramunės...
Ant saulėgražos viršūnės...
Mėlyni, balti, margi...
Ei, pažaiskime, drugy!

Suplzdės sparnų šilkai,
Būkim vasaros vaikai!

Aušra BUČYTĖ (11 klasė)

Gyvenimas yra gražus

Jei viskas bus atsibodę
Ir gyvenimas slys iš po kojų,
Nusišypsok tau sakau
Žinoki būna ir blogiau.

O jei skausmas temdys širdį,
Ar blogis žudys paskutinę viltį.
Nepasiduok, nesuklupk kely
Nusijuok, rask stiprybės savy.

Ir jei sakysi daugiau taip gyvent negaliu,
Tada aš pagelbėt tau skubu.
Pažvelk į pasaulį kitom akim
Pradėk tikėti pirma pačiu savim.

Juk žinau, kad rusena viltis tavyje,
Todėl išvelk linksmą žmogų pačiame savyje
Ir jei stengsies, gyventi norėsi
Tikrai nepasiduosi ir liūdesį nugalėsi.

Ir dar šį tą norėčiau tau pasakyti:
Jei liūdnos mintys užeis, jas nuvyki
Ištardamas tris stebuklingus žodžius:
„GYVENIMAS YRA GRAŽUS“

Laikas

Gražuolės skaidrios akys,
Bet juokas nuostabus.
Ir visa tai pasakė
Esi tu man gražus.

Veide tavajam slypi
Daug šypsenų meilių,
Ir lūpose sušvyti
Daug laimės valandų.

Jos visos greitai bėga,
Bet moki rast naujų
Ir bėgdamos pasėja,
Gražių, naujų daigų.

Manau esi laimingas
Besišypsodamas taip daug,
Ir sielos gelmėse turtingas
Švelnių jausmų maždaug.

Jausmų kuriuos turėčiau
Turėt ir aš širdy.
Bet atskleist jų negalėčiau
Laikyčiau juos giliai savy.

Lietus

Už lango muzika girdėti
Tokia graži, skaidri,
Lietaus lašai ten ėmė barbėti
Labai linksmi, tyri.

Šneka viena jie kalba,
Suprantama visų žmonių.
Groja viena nata,
Žinoma tik jų pačių.

Nusiramina girdėdamas tai
Turbūt kiekvienas žmogus,
Džiaugiasi matydamas kai,
Šoka vasaros lietus.

Tad kurki tu muziką, kad
Džiaugtųs visa žmonija.
Ateiki kai tavęs reikia man,
Be tavęs gyvybės nėra.

Padvarniai

Gimtieji medžiai ir laukai-
Visur čia gimtos vietos.
Namai stovėjo čia seniai
Ant viso viso svieto.

Vaikystė tėčio ir senelio
Prabėgo čia nejaučiamai.
Prie šito seno seno kelio
Stovėjo tvartas ir namai.
Keturi klevai toliau užaugę

Ir susijungę šakomis.

Jie lygtai šaukia, šaukia, šaukia,

Ateit pažaišt, pasidalyt mintimis.

Toliau už medžių eina kalnas

Jame didi gili duobė.

Tvirtovę ten tėtis statė jaunas

Surasdamas ir kaulų, buvo ir kaukolė.

Dabar ten maža kas išlikę

Tik tas kalnas medžiai ir miškai

Prisiminimai dar belikę

Ir patirti džiaugsmi, vargai.

Eglė DIMAITYTĖ (6 klasė)

Lietus

Vėl atėjo rudenėlis,

Lyja lietūs, vysta gėlės.

Lapai sukasi ratu,

Kažko ilgu, neramu...

Paukščiai išskrenda į pietus,

Tarsi skundžias–šalčiai, lietūs!

Saulė slepiasi vis labiau,

Sielai darosi liūdniau...

* * *

Jeigu tyli tavo lūpos ir man nieko nesakai,
Aš be žodžių suprantu– tau labai blogai...
Eikš, nupinsiu tavo dalią rytmečio aušroj,
Gal pajusi meilės galią saulės spindulių šviesoj...

Ieva JANULYTĖ ir Laura RAGAIŠYTĖ (6 klasė)

Eiliuota ištrauka iš laiško,
rašyto Prezidento žmonai poniai Almai Adamkienei

Nekirskite miškų!
Nestatykite ten pastatų!
Palikit mums miškelį ir rudą jo takelį!
Nereikia mums to golfo, to turtingųjų sporto.
Miškelį mylime visi ir saugosime jį!

Eglė JONČAITĖ (6 klasė)

Varlių susirinkimas
Susirinko prie balos
Visos varlės – be vienos.
Susirinko, tyliai tarias,–
Gal joms skristi į Kanarus?
Viena klausia:
– Kas čia vyksta?
Ar galvoj protelis nyksta?

– Nešnekėkit, kas papuola,
Aš dūstu, man trūksta oro...
Man geriau jau kirmėlė,–
Aiškina kita varlė.
Pykos, barės, klausinėjo,
Kol gandrelis atbildėjo.
Jis varles piktai nuvijo,
O plepiausią net prarijo...

Pingvinai

Ant ledynų didelių
Daug pingvinų dar jaunų.
Stovi, dairosi grakščiai,
Ieško maisto atidžiai.

Laižo jie ledus skaniai,
Tinginauja sumaniai...
Greit šoks valsą: tokia dieta.
Viens, du, trys– visi į vietą.

Minčių dvikova

Kai dangus vėl apsiniaukia,
Gražios mintys pasitraukia.
Nenori žaisti ir šypsotis,
Nenori juoktis ir kvatoti.
Vėl vaipaisi iš niekučių,

Nebenori net bandučių,
Esi piktas, susiraukęs,
Nesiprausęs, susitraukęs.
Susivėlęs, negražus,
Gąsdini visus vaikus.
Veidas purvinas, žemėtas,
Pykčio ženklų pažymėtas.

Bet saulutė greit išlįs,
Blogas mintis ji nuvys.
Tu vėl žaisi ir šypsosies,
Juoksies, džiaugsies ir kvatosi.

Lauryna JONČAITĖ (2 klasė)

Vasara

Išvykom mes kelionėn
Į puikų, gražų mišką.
Gyvenom palapinėj
Ties ežeru žydru.

Man gera buvo nardyt
Drauge su žuvele,
Stebėti žalią mišką
Ir saulę danguje.

Sėdėjau aš prie laužo

Iki gilios nakties,

Žiūrėjau į žvaigždę

Ir sėmiaus išminties.

Miglė KIRKLYTĖ (6 klasė)

Išdykėlis

Kapt nuo stogo,

Kapt nuo lapo,

Nedidukas lašas sako:

–Šokinėju per balas,

Purvinius, tampau kasas...

Bet mergaitės jau supyko:

– Ko tas lašas taip išdyko?

Šėlsta ištisas dienas,

Mums jau skauda galves!

Bet mažiukas lašeliukas

Nieko negirdėjo,

Kaip lašiukės mergaičiukės

Pasiskundė vėjui.

– Jis neduoda mums ramybės,

Mes ant jo jau piktos,

Jis mus tampo už kasyčių,

Greitai būsim plikos!

Štai ir vėjas – tas pūtėjas,
Pas lašelį atskubėjęs,
Skaito paskaitas rimtas,
Kaip reik gerbti mergaites.

Taip lašelis pažadėjo
Paklausyti pikto vėjo,
Ruošti pamokas visas,
Gerbt, mylėti lašiukes.

Rojus

(skiriu pirmajai mokytojai Dainai)

Žiūriu žiūriu pro langelį
Į vingiuojantį takelį,
Pilką, niūrų, neįdomų,
Be spalvingų saulės tonų,
Be dainuojančių gėlių,
Be žalių smagių žiogų.

Aš vaizduotėje pakeisiu
Pilką, neįdomų, baisų
Tą vingiuojantį takelį
Ir baltos miglos miškelį.
Ten spalvotas kris lietus
Pro vaivorykštės vartus.

Krykštaus, juoksis angelai
Ir giesmes giedos vaikai.
Tada miškas tas tamsus

Bus gražus lyg gojus...–
Mesiu jums savus kerus
Iš svajonių rojaus.

Vargas

Klajojo vargas po laukus,
Kur pučia vėjas atšiaurus.
Klajojo, kol pamatė ją –
Didžiulę liepą eglyne,
Ir, nutūpęs ant šakos,
Ėmė knarkt be paliovos.

Vos akis pramerkęs žiūri–
Ant žolės pupa sau guli,
Jis jau lenkias tos pupos–
Capt šaka jam už kupros.
Žiūri žiūri šis į pupą,
O šakelė vargą supa...

Sniego senis

(Pagal Hanso Kristiano Anderseno pasaką, "Sniego senis")

– O ho ho, tai bent šaltelis!–
Džiaugės mūsų Sniego senis.
– Šitoks oras, vien smagumas,
Bet kur dingo jo aštrumas?
Nepatinka man aure

Ugnis, deganti rate,

Kabo ji man virš galvos,

Gąsdina be paliovos.

– Saulė tai, o proto gumbe,–
Amsi šuo ir graužia klumpę.

– Pašviečia, sušildo mus,–

Karaliene dangaus bus.

– Nebijau aš tos saulienės,

Kaip jūs sakot, – karalienės !

Kibiras man ant galvos,

Jis apsaugos nuo kaitros.

Saulę tą aš nugalėsiu,

Sumirksėt net nesuspėsit!

Man tai bus vieni juokai,

Leips, kvatos visi vaikai.

Jau į ją aš pažiūrėjau,

Pasiunčiau pas šiaurės vėją.

Bėgo, bėgo, kol pabalo

Ir prie debesio prišalo.

Taip šnekėjo Sniego senis,

Tas sušalęs besmegenis,

Kol pavasaris atėjo,

Saulė šviest smarkiau pradėjo.

Saulės spinduliai geltoni,

Šildė senį tą pagonį.

Nepatiko besmegeniui,

Tirpo, tirpo jis prie kelio...

Nesuspėjo nė surikti,
Žiemos šalčio susitikti.
Ėmė tirti jo ranka,
Koja, pilvas ir galva...
Kibirėlio ant galvos
Ir žaviosios šypsenos
Nebeliko, opa-pa,
Telkšo tik maža bala.

Žynginta LAUNAGAITĖ (6 klasė)

Upeliukas

Bėga, bėga upeliukas
Per laukus, smagus, mažiukas.
Juo čiurlena vandenėlis,
Smėlio saują nusitvėręs.
Šypsos žydras upeliukas,
Kas čia krinta, kas čia sukas?
Rudenėlis pamažu,
Dažo lapą teptuku...
Kas čia daros, kas čia bus?
Ar upelis nepražus?
Saulei šalta pasidarė,
Namuose ji užsidarė.
Greit atbėgs teta žiema,
Apsigaubs balta skara,
Medžiams šonus ji vanos

Iki kovo gal pirmos.

Debesėlis

Mes maži lietaus lašukai,

Skraidom, šelstam lyg kvaišiukai,

O kai saulė mus sušildo,

Debesėlių tamsų pildom.

Debesėlis vis didėja,

Šiausias jis prieš patį vėją.

Nusičiaudi kartą kitą,–

Lyja lyja visą rytą.

Kapt ant lapo, kapt ant šapo,

Kapt ant kelmo, kapt ant delno...

Šypsos saulė linksmam vėjui –

Duokim kelią debesėliui!

Daumantas MAČIULIS (2 klasė)

Saugokime gamtą

Saugokim miškus,

Tuos didelius, gražius

Su berželiais ir eglaitėm

Ir mažutėm voveraitėm.

Miškuose nekurkit laužo,

Nes šakelės užsidegs

Ir paukščiukas mažučiuкас

Savo lizdo nebeteks.

Rinkit šiukšles iš miškelio

Ir neterškite aplinkos,

Nes paukščiukai ir žvėriukai

Iš miškelio išbėgios.

Raminta NEDALTOVSKA (2 klasė)

Sodinome medelius

Vakar pasodinom

Gražų ažuolaitį,

Šiandien jį lietutis

Visą dieną laistė.

Kad šakelės jaunos

Kuo greičiau prigytų,

Kad Tėvynei skelbtų

Šviesų laisvės rytą.

Ažuolaiti, auki,

Tu stiprus, žavingas,

Mus visus pralenki

Išdidus, galingas.

Ažuolaiti, auki,

Žiedus subrandinki,

Gileles rudąsias

Lietuvai nokinki.

Deividas PODOBAJEVAS (12 klasė)

Meilės istorija

Jūros krante tau vėjas plaukus kedeno,

Kai atsisukęs pamačiau Tave.

Mus žvilgsnis susiliejo

Ir štai aš netekau tavęs.

Prabėgus metams vėl tave išvydau

Tą šiltą rudens vakarą mėnulio šviesoje,

Kur pasinėrėme į meilės žaidimus,

Tai tarsi sapnas nuostabus.

Jau metai apsvaiginti meilės.

Tos nuostabios akimirkos lieka mūsų širdyse.

Suskausta man krūtinę pagalvojus,

Kokia stipri manoji meilė tau.

Tau mano mylimoji

Dienos bėga kaip lietaus lašai, kai tu šalia.

Eikime į priekį laiko neskaičiuodami.

Išvažiuokime dviese toli, toli svajonių nešini.

Valandėlę pabūkim tyloj

Ir pasinerkime į svajones,

Dainuodami meilės dainas,

Atsisėdę ant jūros kranto, žiūrėdami kaip

Saulė nuostabiai graži slepiasi už kalnų,
Ryto spindulys žadina tave.
Eilinė diena išaušo mūsų.
Neliūdėk, nors manęs nėra šalia.
Aš tave myliu.
Tu mano saulė mylima.
Aš visad tavo širdyje.
Po šilto lietaus, kai skverbiasi saulės spinduliai.
Oras nuostabiai gaivus lyg vaivorykštės spalvom išdabintas,
Dienos pralėkė lyg paukštis suplasnodamas sparnais,
O ruduo jau ne už kalnų atskuba pas mus,
Bet vasaros prisiminimai lieka mūsų širdyse.
Akyse atbunda ryškus mėnulio spindulys.
Jis toks lyg meilės linija mana.
Eikime tolyn, kur neša kojos, kur rodo akys.
Vilioja mus jūros ir kalnai, nežinomi kraštai.
Aitvaras manasis tegul neša tolimon mane.
Saulės spindulėlis telydi mane ištisus metus.
Meilė tavoji yra pati karščiausia iš visų lyg liepsna manoj širdy.
Elkimės niekieno nevaržomi, svajonių nešini
Lyg du balti balandžiai plačioj dangaus žydrynėje
Nepalikdami ženklų paukščių takuose.
Išsiveržkime iš upelio, trykštančio šaltiniais,
Kai sutems, susilies dvi mūsų sielos,
O mėnulis pro debesis į mus bailiai žiūrės.
Viskas byra, viskas žūva, tik mūsų siela amžina.
Atsimerki ir pamatai, kad tai tik sapnas nuostabus.

Virginija RUTKAUSKAITĖ (11 klasė)

Tik mirę medžiai

Išeisiu vėl pas mirusius medžius,
Kai saulės žaizdomis nušvis dangus.
Jie glamonės mane savom
Kraujuojančiom šakom.

Ir vienišas benamis vėjas
Paguost mane bandys.
Bet tik į nežinią nuklys,
Savais keliais nuskris...

Nudžiūvusiom šakom
Draskys jie melsvą dangų.
Ir liūdesio dainom
Jie šventins orą sprangų.

Vieniši ir mirę medžiai
Tik mane vieną siūbuos gražiai ir švelniai
Nudžiūvę ir vėjo palikti,
Stichijų paniekinti ir visų užmiršti.
Ir aš paliksiu juos,
Nes sapnuose skandinsiuos,
Bet grįšiu vėl pas mirusius medžius,
Kai nušvis, sužibės dangus.

Puolusi siela

Pilnatis nušviestuose griuvėsiuose,
Nakties baimėj ir spindesy,
Pilies bokštuose ir pelėsiuose
Ieško vieniša siela prasmės mirty.

Vieniša tartum kapinių vagis,
Gedulu apsisiautusi lyg naktis.
Kankinama siaubingo skausmo,
Negali bėgti nuo netylančio šauksmo.

Tarp pamėkliškų kapų amžinai klajoja
Ir kilt aukštyn visad svajoja.
Negali išsilaisvint ir pabėgt nuo senų,
Praeitin nugrimzdusių, bet nepamirštų klaidų.

Kodėl negali kilt į dangų?!
Juk atgailavo! Nejaugi per vėlu?!
Svaigi mėnesiena varsto rūką sklandų,
Bet sielai skauda, jai baisu...

Klajos ta siela tarp griūvančių paminklų amžinai.
Nebepakils kaip juodas paukštis aukštai, aukštai,
Nes neturi ji didingų sparnų
Nes neberado esybėj prasmės ir savyje jėgų.

Kai juodai žemei atiduosiu kūną,
O sielą paleisiu skrist...
Į baltą debesį pavirsiu
Ir liūdesio lietum pavirsiu.
Galbūt pagirdysiu aš gėlę,
Ir mano siela josios žieduos pražys.
Galbūt aš pamaitinsiu paukštį,
Ir mano siela virs gražiom giesmėm.
Galbūt manoji siela medžių lapuos sužaliuos
Ir kris ji rudeniop vėl žemėn... sunyks...
Galbūt atgimsiu ugnyje...
Galbūt išnyksiu tamsiose gelmėse...
Kai juodai žemei atiduosiu kūną,
O sielą paleisiu skrist.

Aistė SEREIČIKAITĖ (6 klasė)

Pirmoji snaigė

Vieną vakarą staiga
Ji nukrito nejučia.
Ak, kaip buvo laukiama,
Meilės, ilgesio pilna.
Nusileido ji linksma
Mano mažame delne
Ir pradžiugino mane
Savo šypsena vėsia.
Mes šnibždėjomės ilgai,

Lyg seni, geri draugai,
Apie žvaigždę, mielą speigą,
Dovanojusį man snaigę–

Baltą, tyrą tartum cukrus...
O už lango jau netrukus
Snaigės valsą stebuklingą
Šoks man– šitaip reikalingą...

Mano svajos

Aš svajoju apie gėlę,
Apie mažą boružėlę,
Apie pasakišką fėją,
Stebuklingą dovanėlę...
Aš svajoju apie juostą,
Dangų Vaiva kad apjuostų
Ir parodytų man kelią
Į svajonių šviesią šalį.
Apelsinai tenai sninga
Ir saldinių nepristinga.
Ten „Irisais“ grįstos gatvės–
Nesuvalgyt lig senatvės!
Šokolado iki soties,
„Čiupa čiupsų“ pilnos stotys,
Marmelado ten kalnai...
Norit paskanaut, vaikai?
Ten ir Mikė Pūkuotukas

Vaikštinėja pasipūtęs.

Ten ir Karlsonas skraidūnas

Mėgaujas saldžiais koldūnais.

Ten meškutis Rududu

Skraido oro balionu.

Paskubėk, sakau, ir tu–

Skriskime visi kartu.

Pasakų šaly labai

Norisi pabūt ilgai.

Bet ateina laikas...

Tu jau–nebe vaikas!

Justė SMULĖNAITĖ (4 klasė)

Ruduo

Atėjo ruduo.

Nukrito lapai ir pakeitė spalvas.

Vieni raudoni, kiti – žali, geltoni!

Miškas mirga, marga

Nuo spalvotų lapų.

Visa miško paklotė marga,

O medžiai - pliki, pliki.

Žaidžia vaikai su lapais,

Žmonės renka grybus, baravykus.

Miške labai smagu!

Ten čiulba paukšteliai,

Žaidžia žvėreliai.

Miške

Miške labai smagu!

Miške labai, labai gražu!

Ten čiulba paukšteliai

Ir žaidžia žvėreliai.

Stovi medžiai ir siūbuoja,

O saulutė jiems dainuoja.

Ten auga baravykai

Ir kiti visokie grybai.

Ten gėrybių pilnas rojus,

Rinkitės sau iki soties!

Kristina USCILAITĖ (6 klasė)

Nupiešiau aš vėją

Kai dar buvau visai maža,

Ant lapo nupiešiau aš vėją,—

Ilgais plaukais, balta marška,

Su žirklėmis siuvėjo...

Tuomet stebėjosi mama:

– Kodėl jisai toks keistas?

Nusikvatojau aš linksma:

– Kodėl? Ar taip nupiešt neleista?

– Na, leista...

Bet su žirklių vėjo

Nesu dar mačiusi, o juo labiau –siuvėjo...

O kas, jei...

Kas būtų, galvoju labai aš dažnai,

Jei man nesapnuotus saldžiausi sapnai,

Jei saulė ryte netekėtų,

O debesys virstų į akmenį kietą?

Kaip būtų, jei dykumos taptų sniegynais,

Ledynai staiga suspindėtų smėlynais,

Suaugę vėl virstų vaikais,

Saldiniai gardžiausi–vaistais karčiais?

O kas, jei veikėjai išliktų iš knygų?

Ant debesio balto pridygtų daug grybų?

Dramblis su manim jei pradėtų skrajoti,

Profesorius rimtas–kvailioti?

O kas, jei uždraustų svajoti,

Vasarą–pievom bėgioti,

Nuskristi mintim į Egiptą,

Pakilt lig mėnulio be lifto?

Nustebtų mergaitės, berniokai...

Neimtų manęs tada juokas,

Maldaučiau–sugrįžkit, sapnai,

Džiaugtis, svajoti aš noriu ilgai.

Agnietė KACINKEVIČIŪTĖ (mokytoja)

Pasek man pasaką

Na ir kas, kad už lango jau sninga,
Na ir kas, kad žemę aplankė žiema.
Pasek man pasaką, kur stebuklingą
Patyrei meilę tu su savo mylima.

Pasek, labai prašau, labai to noriu,
Nes liūdna man nepaprastai širdy.
Žinai juk pats, ką aš dabar svajoju,
Ką susitikti noriu stebuklingoj šioj nakty.

Pasek, paverkti su tavim aš noriu,
Pasiklausyti, ašaras nuo skruosto braukdama.
Žinau, graudi ši pasaka, ir jos herojų
Tokia sunki nepavydėtina dalia.

Pasek, abu mes tyliai pamąstysim,
Abu svajosime pro langą žvelgdami,
Kai baigsi, tau aš pasakysiu:
– Graži ši pasaka, nors išsiskyrė mylimi...

Vakaras tėviškėj

Atslinko šiltas vakaras ramiai į žemę
Ir viską apgaubė tamsia skraiste.

Užmigo žemė, gėlės, paukščiai–
Tiktai lakštingala dar čiulba tamsoje.

Matau aš tėviškę ir tamsų sodą,
Girdžiu, lyg pasaką šlamėtų medžiai jo...
Krūtinėje staiga pritrūksta oro–
Suklupusi džiaugiuos, jog sugrįžau namo.

Akis užkliudo juodas siluetas,
Parimęs, žvelgiantis į tolį...
Į širdį skverbias jausmas netikėtas
Kur akys tos, jos viską man parodys...

Rašau tau laišką tyliai vakare,
Mąstau, kur gi esi ir ką galvoji.
Ar dar prisimeni mane,
Kai tylų vakarą svajoji?

O vakaras ramus ir paslaptingas...
Vilioja bėgti, kur gamta
Man pasakos istorijas širdies klastingos,
Kurią patyrei tu, kai aš buvau šalia.
Jausmai kadais žydėjo tarsi ievos,
Ir lyg piemuose ganei manas mintis.
Galvojai,–niekad neišnyks ražienos,
Kur gainiojom paukščius abu.

Žiūrėjome tada į meilės paukštę,
Norėjome, kad ji neskristų tolumon,
Nekiltų taip giliai į aukštį
Ir nepaliktų mūsų vienumoj.

Tačiau, deja... Ne mums pavyti paukštę,
Ne mums su ja plasnot žydrais skliautais...
Nors man šioj žemėj baisiai ankšta
Nebepakilsiu aš dangun plačiais skliautais.

Pėdos smėly

Giedrą vasaros vakarą man nesimiega
Taip norisi nežinomybėj paklajot.
Ir kojos nejučia prieš norą bėga
Prie Nemuno balta žuvėdra palekiot.

Mane radai besėdinčią ant smėlio,
Nuo skruosto braukiančią karštas rasas...
Kasas išpynė tas švelnutis vėjas,
Nes bėgau per lankos žoles basa.

Matei išpaustas pėdas smėly
Garuojančias šalta nakties gaiva...
Bežiūrint į platybių tolius,
Ir tau suspaudė širdį nežinia.

Tu bučiavai mane, o aš tylėjau.
Sakei prieš vėją skristum su manim – – –
Kad tu žinotum, kaip tave mylėjau
Dar ir dabar čia sugrįžtu su geliančia viltim.

Svetlana KIRKILIENĖ (mokytoja)

Amžinajam keleiviui

Eini keliu,
Kur žolės jau nulinko,
Kur gervės nuskrenda, plasnodamos sparnais,
Kur vėjas nepučia,
Kur laimė neužklysta,
Kur medžiai neošia
Ir gęsta žiburiai.

Kur tik šešėliai prieglobstį sau randa
Ir skausmas kalasi iš kiekvienos kertės,
Kur laimę ašaros aptemdo
Ir kur už posūkio jau nieks neprasidės...

Eini keliu,
Toks vienišas, nuvytęs,
Lietaus aplytas, blaškomas audrų,
Nelaukdamas nei vakaro, nei ryto,
Nei meilės, nei ramybės pažadų.

Ramunės

Ramunių kvapas.

Koks jis? Baltas?

Tylus, kaip miegas?

Nuogas, kaip viltis?

Kaip marmuro luite iškaltas ramunių kvapas...

Koks gi jis?

Žinau, nemėgsti tu ramunių.

Prasta, nesuprasta gėlė

Ir kvapo frezijų neturi,

Neturi skonio „Božolė“.

Jos nesiderina prie „Fordo“,

Jų neatneši dovanų...

Tai koks gi kvapas tų ramunių?

Jų kvapas nebaigtų sapnų.

Svetimi

Mes svetimi...

Taip keista ir neįprasta.

Ir skamba lyg melodija liūdna.

Mes svetimi...

Jau viskas išspręsta,

Juk purvo, melo jau gana.

Mes svetimi...

Po to, kai išgyventa buvo tiek negandų, nelaimių ir pūgų.

Mes svetimi...

Tik vakaras vėlyvas,

Tik du bereikšmiai žodžiai „aš“ ir „tu“.

Elena PALUBINSKIENĖ (mokytoja)

Eik

(skiriu savo mokinei Eglei)

Ko žiūri, mergaite, šitaip į mane,

Jau negaliu panešti šito žvilgsnio...

Einu tokiu klaidžiu taku,

Tai kaipgi juo tave aš vesiu?

Nežiūrėk, mergaite, šitaip į mane,

Nereik į nieką taip žiūrėti...

Nueik, neatsigrėžk,

Tik taip gali kur nors nueiti,

Kad nesugrižtum ten,

Kur kartą jau buvai...

Serganti obelis

Raištau kasmet tavas žaizdas,

o jos taip sunkia gyja...

Matau, mažiau vis ir mažiau

besistiebi į saulę,

o man tavęs taip gaila,
sergančios ir baisiai vienišos...

Prisiglaudžiu prie liauno liemenėlio,

akis viršūnėn pakeliu ir nustembu:

atrodo, tu žiedais visa pražysi–

ir aš taip netikėtai nudžiungu,
bet pradėdau bijot šalną,
kurios nekenčia žydinčiųjų...

Malda už vaikus

Dieve, aš pradau vaikus nuo tos dienos, kai gimė...
Nepastačiau namų jiems, todėl jų sielos taip klajoja,
ieškodamos šviesos,–
ir nėra, kas joms pašviečia...
Dieve, meldžiau tavęs ne kartą: išmokyki mane su jais kalbėti
širdies kalba...
Užaugo jau vaikai, tačiau kalbėt dar ir dabar nemokam...
Meldžiu tavęs, suteik jėgų tikėt į prarastąjį rojų
ir tyliai džiaugtis tuo,
kad juos turiu...
Vienatvės lietus
Dar vakar be perstojo lijo
Ir persmelkė visą vienatvės lietus,
O šiandien jau liūdesiu sninga,
Vis sninga ir sninga, užpustė kelius
Į pasakų kraštą,
Ten pavasariu kvepia ir laime,
Ir nebūna lietaus,
Ir nebūna žiemos...

Lietus

Lietus į širdį pasibeldė
Skaudžiais vienatvės dūžiais,
Kai moteris į veidrodį žiūrėjo
Nustebusi: ruduo atėjo...
Ruduo atėjo, ėmė lyti,
Šalna nusėjo tamsius plaukus,
Širdis krūtinėje nerimo,
Jausmai keisti tebekankino...

Norėjo bėgti paskui lietu
Į tolimą ir mielą krantą,
Tenai jaunystė dar klajoja,
Ten mylimasis jos neranda.

Baltas trioletas

Už lango sniegas šitoks baltas,
Tarytum drobė patiesta...
Balta naktis, balta mintis,
Už lango sniegas šitoks baltas,
Kad ir tave, brangus, baltai matau,
Piešiu baltai aš mūsų meilę...
Už lango sniegas šitoks baltas,
Tarytum drobė patiesta...

SUAUGUSIŲ PILAITĖS GYVENTOJŲ KŪRYBA

Albertas ANTANAVIČIUS

Pokario traukiniai

Birželio mėnesį vasaros audrą
Sveikina žmonės, griaustiniais pavirtę –
Kažkam ten, aukštai, kaip ir žemėje skauda,
Gyvenimą skauda – ne mirtį.

... O geležinkelio stoty
Skambiau už dangų laikas laša – – –
Tik traukiniai – viskam kurti – – –
Mus veža veža veža veža – – –
Liepos mėnesį vasaros broliai
Pjauna nuo akmenio atmintį žalią –
Kažkas čia, žemai, tyliai, meldžiasi žolei
Ar titnagu šilumą skelia...

... O geležinkelio stoty
Skambiau už dalgį laikas laša – – –
Tik traukiniai – viskam kurti – – –
Mus veža veža veža veža – – –

Rugpjūčio mėnesį vasaros šūvį
Lūpos paliečia lyg nuogą, lyg šventą –

Kažkur čia – aukštai, čia – žemai daug syk buvo

Mylėta – išduota – gyventa – – –

... O geležinkelio stoty

Skambiau nei šūvis laikas laša – – –

Tik traukiniai – viskam kurti –

Mus veža veža veža veža – – –

Pavasaris

Parašysiu aš tau gėlėmis,

Nes iš tikro tik tu vienas moki

Ne tik verkt, bet ir juoktis jomis

Virš gegužių lakštingaloms suokiant.

Tu – pavasaris, – ir to gana,

Kad prikeltum ir žodį, ir spalvą,

Kad įskristų pro langą diena

Tarsi paukštė į motinos kalbą.

Taip gražiai, taip tikrai, taip gyvai

Be tavęs joks stebuklas neauga – – –

Bėga gimstančio drugio laivai

Į gyvenimą tarsi per lauką.

Tu – pavasaris, – ir to gana,

Kad prikeltum ir žodį, ir spalvą,

Kad įplauktų širdin mergina

Ir apsuktų akimirksniu galvą.

Taip gražiai, taip tikrai ir dabar

Atsispindi ugnis ant purienų,

Kad pasaulis sunoksta iškart –

Be sprendimų, valstybių ir sienų.

Tu – pavasaris, – ir to gana,

Kad gamta išsiveržtų iš spąstų,

Kad staiga pasigirstų daina

Ir gyvenimas pergale švęstų.

Tu – pavasaris, – ir to gana,

Kad gamta išsiveržtų iš spąstų,

Kad staiga pasigirstų daina

Ir gyvenimas meilę švęstų!

Gatvės poetas

Ką jūs atimsit iš vargšo poeto,

Žmonės geri ir kuproti?

Kaip jūs išmeigsit užnuodytą ietį

Į nuskambėjusį žodį?

Ką jūs atimsit iš vargšo poeto,

Gebančio paukštyje gimti,

Jeigu jo turtas – tiek brutto, tiek netto –

Vėjy beaugančios mintys?

Ką jūs atimsit iš vargšo poeto

Vakarui skersgatviu einant?

Kaip iš širdies lyg kišenės ištrauksit

Vyno išgėrusią dainą?

Nepaviliosit iš vargšo poeto

Jam atsidavusios mūzos

Ir neužginsite mirštant mylėti

Nuosavą budelį – Jus...

Nešė laimingas ir liūdnas poetas
Sunkią eilėraščio kraite;

Pametė tyčia – iš meilės gyviesiems –

Miesto akligatvy raidę:

Imkit skaitykite, sesės ir broliai, –

Raidei neleiskite žūti,

Melskitės grindiniui, upei ir žolei –

Būkit poetais truputį...

Ingrida ČEPATIENĖ

Ar tai gyvenimas?

Ar tai gyvenimas, ar kažkokia apgaulė,
Kai jau lemtis nuspręsta už tave,
Kada išbandymai gniuždyti nesiliauja,
Nežiūrint, ar esi stiprus, ar ne?

Kasdieną aš bandau save paguosti,
Nusivylimą vis veju ... deja...
Jaučiuos, lyg atiduočiau didžią duoklę
Gyveninui, kurs žaidžia mūs dalia.

Nesitikiu, jog kada nors suprasiu,
Kad turi būti taip, kaip kad yra,
O jeigu tai įvyktų, jei suvokčiau –
Turėtų VISKAS apsiversti manyje.

Nerimas

Kaip išgyvendinti tą tamsų, niūrų padarą,
Apsigyvenusių jau daugelio pasąmonėj?
Girdėjau, sakoma, kad tai vadinama nerimu,
Kuris neleidžia džiaugtis esamu gyvenimu.

Šis jausmas greitai išsekina žmogų,
Juk gyveni ateitimi, kurios, nors ką daryk nesužinosi.

Ir kam ši baimė, neleidžianti miegoti,
Nė susikaupt, nusiraminti ar naiviai šypsotis?

Kaip grįžti į ramybę, palaidot baimę,
Kurią nesu užtikrinta, ar taip galiu vadinti?
Kaip išgyventi su nežinia susijusį lyg kaltės jausmą,
Kas atsakytų man, na ko gi paprašyt?
Žinau, kad šia kančia tik vytinu save.
Nuo šito paslaptis netaps juk atskleista.
Tačiau, kiek galima patirti nesėkmių:
Nusivylimų, netekčių, tuščių vilčių?

Įdomu, ar išmoksiu kada nors gyvent,
Mąstyt ir elgtis išmintingai?
Dabar gi net baisu į praeitį pažvelgt...
Gerai, kad dar viliuos gyvent protingai.

Jaučiu, jog niekaip nesusipėju paskui laiką;
Jis arba bėga, arba žudo delsimu ...
Yra akimirų, kai noris sustabdyti jį,
O kartais – bėgt nuo šiandienos kartu...
Labiausiai norisi užeit į priekį įvykiams
Ir sužinot ar žvelgsiu aš į viską tom pačiom akim,
Ar klausimų vis dar turėsiu begales,
Ar daug vilčių taip ir paliks tiktai viltim...

Stepas GADLIAUSKAS

Кружатся, кружатся

Листья танцуют,

Желтые, красные.

Вальс раставания,

Вальс увядания.

Осенний вальс.

Дуб на прощание

Им дарит желания,

Ветром гонимое

В небыль, молчание.

Воспоминания,

Памяти грезы,

Последние лепестки.

Милый вальс,

Ты вернешься

И закружится

Снова вокруг

Не стареет зеленое.

Заиграй только вальс!

Расцветет даже дуб.

И не важно, что седина.

Важно жизнь не кончается,

Важно жизнь продолжается.

Милый вальс,

Милый вальс,

Милый вальс.

Что то есть

Есть в этом мире такое,

Замечательное и большое,

Что нельзя быть иным,

Не замечательным и не большим.

Что то есть в этом мире такое,

Что все больше хочется жить.

Не расставаться с любимой женою

И детей с колыбели растить.

Что то есть в этом мире такое,

Что не в праве оставить другим.

Не желеем мы годы ушедшие,

Что случилось того не вернешь,

Но не исправить ошибки прошедшие,

Мы обязаны, в этом наш долг.

Что то есть в этом мире такое,

Что останется после нас.

Пусть это светлое и молодое

Радостней будет и счастливее нас.

Расвет

Алое небо,
Звезды в ночи.
Клик журавля,
Запах травы.

Сердце стучит.
Тревожно в груди.
Все содрогается,
Прости любви.

Просит любви,
Просит тепла.
Милая зорька,
Проснуться пора.

Где-то вдали
Засвистел соловей,
Выводя свои дивные трели.
И послушно ему.
Все утихло вокруг.
Зачаровано слушая
Песнь пробуждения.

Жизнь не кончается.
Жизнь начинается.

Новые отзвуки

В ней зарождаются.

Здравствуй зорька!

Здравствуй утро!

Здравствуй первый мой расвет.

Засияло счастье ярким светом.

Белым бисером

Пронзая небеса.

Здравствуй солнце,

Друг планеты.

Здравствуй солнце,

Мир и доброта.

Arvydas ILGINIS

Dievas

Mano dievas be rankų, be kojų -

Jį nuoga paliko senam avietyne gyvatėms,

Kad rastų tik tie, kas šliaužti pramokę.

Ten noksta tik kruvinos uogos,

Ir švyti nuodinga karūna tik tiems,

Kas žemę prakeikęs, dangaus nesupratęs,

Pamėlusiais pirštais drasko sau širdį.

Mano Dievo mėlynos akys (kaip mano)

Nuodais išvarvėjo,

Pagirdė bundantį rytą

Nuodingas jausmais ir aistra.

Mėšlungiškai šaukti ir šokti,

Ir juoktis...

Ir juoktis iš skausmo,

Kad grįžęs namo ir duris užsisklendęs,

Nerandu buvusių vasarų

Ir buvusių pasakų.

Tik pilnos pakampės vaikystės svajonių,

Nuodingais vorais išsislapsčiusių...

Mano dievas – be rankų, be kojų.

Jį pardavė tie,

Kam kojas, rankas jis aukojo.

Abejonė

Paryčiui, krintant miegui į ežerą,

Žuvys tylėdamos bėga į prarają,

Ir sapnai jau senai išdalinti miegaliams,

Kūdikėliai, tėvų nuraminti, užmigti negali,

Bobulės kuria vėl pasakas ateičiai,

Renkas žiogeliai pavasarį nevilčiai,

Grįžta vyrai į lovas be reikalo,

Saulė spigina tvorą apkvaitusi,

Nuo šnapso mirštančios bobos rąžosi,

Dukra ir sūnus dėl trobos varžosi,

Svečio nieks nebelaukia – gėdijas,
Šuo ties namais nenusėdi – gailisi,
Ir tu – keistas žmogau – rašantis
Ieškai pasaulyje vietos ašarai.

Kelias

Taip ir tolstam link miško
Bespalviu keliu – beveidžiai.
Jeigu kas ranką paduotų,
Jeigu nuodėmes tavo pateisintų
Arba atleistų...

Taip ir tolstam link miško
Sotūs giesmėm ir ugnim.
Jeigu kas eitų šalia,
Jeigu kas klaustų tavęs kur eini.

Taip ir tolstam link miško,
Ir nieko jau nenešam – nevelkam...
O jeigu kas juoktų kartu,
Jeigu kas kluptų drauge
Arba paremtų...

Taip ir tolstam link miško,
Svaigstam žeme ir raudam.
Jeigu kas guostų tave,
Jeigu kas liestų tave, gal sugrįžtum...

Taip ir tolstam erdve,

Taip ir tolstam link miško...

Mintis

Ateina metas rudenėjant,

Kai braidžioji po išstartus žodžius

Ir nerandi to vieno, pamesto pusiaukelėj,

Jausmų...

Tik plūsta srautas sąvokų , ženklų...

Lyg prastas oras gelia širdį, degina ausis.

Tik vieno žodžio, krintančio į erdvę, nieks negirdi.

Jis išskleidžia sparnus – lyg paukštis – simbolis,

Išsprūdęs iš delnų.

Jis, kūnų sąlyty užgimęs, pakyla virš savęs,

Paskui savim užspringsta ir krinta prarajon geismų...

Pakelk tą trupinį prieš auštant, pasėk gelmėj visatos.

Tesužaliuos, tesužydės, tesulapos

Virš rudenėjančios minties -

Virš šukės – dužusios taurės –

Virš praeities, išsprūdusios iš Laiko –

Padorumo gniaužtų –,

Tiktai į aukštį, tiktai į aukštį

Iš įpročio tas žodis krinta...

Eilėraštis

Mylėkime žydrą spalvą –

Svarbu mylėti ką nors.

Mėgstu pavasario gėlę

Ir byrantį geltoną smėlį,

Ir mažylių šypsenas mėgstu,

Ir aitrų vyną mėgstu,

Ir žilą plauką gerbiu,

Ir nuogą kūną šlovinu-

Viskas mano-

Ir viskas kitų.

Ir taurę keliu

Už tuos, kur ateis,

Ir už tuos, kurie pasikars.

Nori – kviesk mane,

Pasiimki – kiek reikia
Mano šauksmo

Ir mano akių,

Nebevaikiškai suodinu

Mano jausmų –

Imk, jei reikia...,

O aš einu

Mylėti žydros spalvos.

Svarbu mylėti ką nors ...

Ir vėl pradžia

Šis amžius – mūsų amžius –

Eklektika jausmų, aistrų – minčių eklektika,

O priemonės išreikšt save

Tos pačios – tik eklektiškos.

Žolė ateina, kai lietus

Pakviečia gyvastį į erdvę,

Ir motina, atkėlusį vartus,

Išmintimi į erdvę verkia ...

Ne išmalda – vaitojimas sūnaus,-

Ieškojimas naujos energijos rūšies,

Gal bandymas surinkti save

Iš ištisų galaktikų į dulkę.

Krinta, dejuoja, dainuoja,

Saulutė po margą žemelę klajoja,

Kam obuolį, vyšnią,

Kam slyvą, kam špygą

Dievulis iš Nieko nugnybo.

Šis amžius – mūsų amžius –

Eklektika maldų, eilių – būties eklektika...

Angelė JONAITYTĖ

Visų laikų bohemai

Neįminėme mįslių, įminti pavėlavom!
Baltais beržų kamienais jau išteka sula.
Diena, naktis praskrido,
Mes jų nepalydėjom,
Tik šilto laimės ryto mes laukėm visada.
Reikėjo atsakyti.
O mes nesugebėjom.
Pastatė tvirtą pilį iš atsako kiti.
Naktis, diena praplaukus nusinešė troškimą,
Kur aukurui rusenti tenai tuščia vieta.
Svajoti mes mokėjom, svajonėmis gyvenom.
Tiktai svaja, svajonė, palikdavo svaja.
Nešaukit, neraudokit.
Kur mano dienos, mano.
Nematėte.
Jos ėjo šalimais, taip greta.

Žydėjimo vėlavimas

Jau gluosniai išėjo. O kur? Nesakysiu.
O liepos paliko su saule akyse.
O liepos vis miega, o liepos nežydi.
Paparčiams pražįsti ledširdės pavydi.

Gaivoj miega liepos.
Kaitroj snaudžia ramios.
Išplaukia į žarą jų vakaro skaros.
O liepos vis miega, o liepos nežydi.
Birželis išeina, jį dalgis palydi.
Tyliam saulės vėjy gali pamatyti,
Žiedus liepos turi.
Tik jų neparodo.
Kažko vis dar miega.

Skubant gyventi

Kai obelaitės geria žemės vyną,
Sušildytą pavasario kvapuos,
Nutilę ieškome išbėgusios sulos.
Trošku nuo paukščių balso harmoningo.
Sunku kvėpuoti žiedų ramuma.
Mums viskas duota,
O kažko taip stinga.
Anksti išdžiuvusi beržų sula.
Vėluojančios dovanos uosiui
Nestiprūs kūdikystės marškiniai.
Ruduo iš karto nuplėšė nuo kūno,
Ir stovi uosis nuogas,
Šalta Eglės sūnui.
Turiu aš apdarą drobinį - dosni lietuvių žemė.
Jis mažas, - neuždengčiau skruzdėlyno.

Daugiau aš nieko neturiu, tik apdarą drobinį ir krūtinėj Karštą širdį.

Jei tavo rankos būtų plieno ar granito,

Galėčiau prisiliesti josios ugnimi.

Dabar – medinės.

Nepyk, nepavadinki gobše,

Tik patikėk, pavasaris ateis,

Vėliausiai prisiminęs dovanos tau marškinius,

Žalius, vilties spalvos.

Sutik, prie jų netinka peleninis tavo veidas.

Jonas KAZLAUSKAS

Sesutė Sofija 1952 m. šventė šešiolikos metų jubiliejų

Kaunas, Italijos 71, butas penki.

Kai Tau buvo šešiolika, vos neįvyko šeimos tragedija žiauri.

Pagerbt Tave ir Nepriklausomybės dieną visi norėjom.

Kad išgirs saugumiečiai, mes tikrai netikėjom.

Tyliai, tyliai užtraukėm „Lietuva brangi mūsų Tėvynė.“

O budėję kareiviai užkariavo antrojo aukšto laiptinę.

Didelis trenksmas į duris : „Atkrojtie dvieri bistro!“

Atidaręs duris išsigandau pamatęs automatų mišką.

Nelaukti svečiai atliko labai smulkią krata,

Kadangi švenčiant Vasario 16-ąją reiks išvykt į šaltą kraštą.

Kai suradau metrikus – švenčiam gimimo dieną, -

Žydėlio veidas pasikeitė, o žvilgsnis nukrypo į baltą sieną.

Kareiviams liepė greit visiems išeiti.

Ir pats sėdo drauge prie stalo ir ėmė sumuštinius šveisti.

Išeidamas mus įspėjo, kad netriukšmautumėme labai.

Jeigu jį surastume šiandieną, tai išbučiuotume karštai.

Jonas KAZLAUSKAS (tėtis) ir Jonukas KAZLAUSKAS (sūnus, 10 metų)

Brangioji Mamyte!

Vaikystė, jaunystė nepastebimai prabėgo pamažu ...

Matau Tave šiandien nepaprastai laimingą tarp artimųjų ir draugų.

Tikėk, Mamyt, Tavo laimės ir energijos iš dalyvaujančių niekas nepavydi,

Visi žino gerai, lyg gladiatorius Tu kiekvieną žingsnelį mano lydi.

Šiandien mes švenčiame pirmąjį Tavo mažytį jubiliejų

O kiek daug darbų padarei ir dar neįgyvendinai visų idėjų?!

Miela Mamyte, mūsų šeima be Tavęs būtų lyg upė be vandens.

Tavo švelnumas, meilė ir grožis

Kaip saulė žemėje amžinai gyvens.

Šį vakarą šoksime ir dainuosime visi kartu.

Svečių prašau, tik be nikotino dūmų ir alkoholio kvapų.

Jubiliejaus proga linkime geros sveikatos, ilgai gyventi.

Mažiau dirbti, pasportuoti ir niekad niekad nesenti.

Jadwiga KRYSZTUL

W Skajsterach i Zameczku

Ojczyzna oznacza coś bardzo bliskiego, drogiego, rodzinnego. Dla mnie - to wieś Skajstery na Wileńszczyźnie. A tam – moi rodzice, dom, ogródek z kwiatami i te wysokie brzozy koło płotu, które kiedyś zasadził ojciec. Rosły one razem ze mną, męźniały, wypuszczając wciąż nowe gałęzie. Dziś przypominają mi one moje życie – zapachem wsi, ziemi, jásminu z ojczystego ogródka. To kawałeczek ziemi, gdzie rosłam, ścieżki, którymi chodziłam do szkoły w Mickunach. A szedliśmy przez sosnowy las, trzy, może cztery kilometry, przekraczając małą rzeczulkę, która stawiała się groźna na wiosnę, rozlewając szeroko. Nieraz musieliśmy zamoczyć sobie nogi, pokonując taką przeszkodę w drodze po wiedzę.

Wspominam i ludzi. Sąsiadów, którzy obok mieszkali, dopomagali, kiedy była potrzeba. Dziś chętnie jeżdżę do swoich koleżanek, choć już od dawna nie mieszkam w swej rodzinnej wsi.

Jak i wszędzie na Litwie, życie było burzliwe, przeżyliśmy lata wojenne, wózki sąsiadów na Sybir, kolektywizację... Wszystko to pamiętam jak przez mgłę. Straciliśmy mamusię, więc powstały inne trudności, również materialne. Lata pięćdziesiąte upłynęły w trosce o zdobycie kawałka chleba. Tatuś pracował na kolei jako robotnik, więc nie łatwo to było.

Dziś mamy odmienny świat, ale wspomnienia, czasami niezbyt miłe, są jak powietrze. Bo jakże zapomnieć, jak wśród pól i łąk chodziłam z koleżanką Janinką, zabierając ze sobą książeczki z wierszami Mickiewicza lub Jesienina...

Po ukończeniu szkoły przeniosłam się do grodu nad Wilią, pokochałam go też mocno – jego mury, Starówkę, Katedrę, swoją uczelnię – Uniwersytet, zakątki związane z życiem wielu wybitnych ludzi. Podziwiam nasze piękne miasto, i to wszystko ogrzewa mi duszę.

Ostatnio przeniosłam się do nowej dzielnicy, gdzie podobnie jak w dzieciństwie szumi las, jezioro o swojskiej nazwie Sałata przyciąga swą urodą i ciszą. Mój Zameczek (tak się nazywa dzielnica, po litewsku Pilaitė) jest malutki, przytulny, stał się kawałeczkiem ojczyzny, podobnym do wioszczki Skajstery. Moja ojczyzna – Wileńszczyzna – jest najpiękniejszą na świecie.

Oneta LUNSKAJA

Mes augom girioje ir Ažuolais, ir Eglėm.

Išdidžios medžių širdys pakludavo liepsnom.

Dabar aš stoviu vienas.

Tik vienas merdįs medis, tvirtai įsikabinęs į praeitį šakom.

Nuo mano lapų byra Rasa.

Ją geria žemė, kad šaknys atsigertų to ilgesio vandens.

Kad medžiai sužaliavę ir niekur neišklydę

Vis siektų Saulės meilės atsigert.

Tam Rudeniui pažvelgus, takus audroms praskynus,

Retėjo mūsų miškas, retėjome ir mes.

Dabar aš stoviu vienas, tik vienas merdįs medis,

Paslėpęs nuo Perkūno sukaustytas šakas.

Mes buvo eglėm ir ažuolais.

O girią mes pavadinome nuo upės – LIETUVA,

Ir stoviu aš dar vienas nemiręs, GYVAS MEDIS,

Pajutęs, kad nemiršta ir IŠKIRSTA GIRIA.

Nuo mano lapų byra RASA.

Ją geria žemė, kad šaknys atsigertų to ilgesio vandens,

Kad medžiai sužaliavę ir niekur nepaklydę,

Sugrįžtų SENAI EGLEI nusilenkt.

Vytautas PELAKAUSKAS

Iš ciklo „Į golfo laukus gandrai nenusileis“

(Pilaitės gyventojų vasara kaime)

Nešienautų pievų rojus

Einu pieva iki juosmens paskendęs visokio plauko žolėse: nelaiko kaime dabar karvučių, ir pievų niekas nešienauja. Aš irgi toks. Nukirpau žolę tik aplink namus, viso labo gal kokių 10 arų - ten kur švelniakailę veją pernai pasėjau. O toliau nuo namų, ten kur tankiai prižėlę savaiminės, negi kaposi. Tikros džunglės - pilnos įvairaus gyvio, tos pievos. Kartą net stirną esu sutikęs, striuoktelėjo iš panosės – tiek tematysi. Visi bėga nuo žmogaus, matyt į kraują įaugę – nelauk gero iš šio grobuonies. Ir kiek inkilų bekeltum, kiek žvirblių lizdų, sunertų ant klėties balkių galų, lentutėmis nuo pašalinių akių pridengtum, vis tiek bijo žmogaus. Kol spoksai į balkio galą, negrįš žvirblelis namo, laukia įsikandęs musę kur nors ant šakos kol dingsi tolyn. Na pasitaiko, kad pievoje ant akmenų besišildantį, apsalusį driežą paimi į rankas, bet suspurda, nepripažįsta, kad draugas, išsirango iš saujos kad ir stačia galva ant akmenų, bet kad tik toliau nuo globėjiškų rankų. Gal aš jam panašus į gandrą su mirtį nešančiu snapu... Oriai žingsniuoja metrinėje pievoje, kraipo galvą grakštus stileiva. Nors... tai mums jis ir gandrūžis, ir gandreli baltasparnis, o pievos gyventojams tikras Tirannosaurus Rex. Ne visi, aišku, bėga nuo nekramtytą grobį ryjančio pabaisos. Smulkesni žiogeliai žino – per mažas kašnelis - todėl ir toliau čirpia savo melodijas. Gal tai ir užliūliuoja pievos gyventojus, žiūrėk, be jokių pastangų gandrai tik baksteli snapu, ir dingsta varlytė baisyuose nasruose. Bet ir šie nasrai ne visagaliai. Žybteli kažkur pamiškėj ruduodegės akys, ir kyla gandrai, suka virš savo ganyklų ratą, kitą, bet galop nusklandžia virš ežero link savo lizdo.

Taigi, gyva nešienauta, nenuganyta pieva, verda čia gyvenimas – tikras gamtos rojus, kur bebristum, iš po kojų iššoks, išspurdės, išskris ar net sušnypš koks didesnis gyvis. Pasakys – čia jo neliečiama teritorija. Ir kaip į ją eisi su dalgiu, kaip griausi visų prieglobstį. Pabandžiau pernai giminių spiriamas viską kultūrinti, gerai dar, kad neiškirtau viso lauko, tik kampą nurėžiau, bet ir tai kiek žalos padariau pievos gyventojams. Užklupusi sausra išdegino tą kampą, kartu ir kamanių lizdą kupstelyje sudžiovino ir kurmius, ir net skruzdėles išvaikė. Gerai, kad dar pasiekė šie gyventojai išsvajotą šėšėlį, sulėkė visi į nešienautus plotus ir išgyveno, bet kamanės pražuvo. O aš, iš pradžių sausrą keikęs, pagalvojau – ne sausra kalta dėl kamanių žūties, o tik mano dalgis, todėl šiomet jau nemosikavau plieno geležte kur papuoles.

„Draugiški gamtai“ golfo laukai

Ir, kaip – galvoju - kai kam apsiverčia liežuvis golfo laukus vadinti draugiškais gamtai, miškui. Nei vabalėlis, nei drugelis, nei bitutė nektaro neras, nei paukštis to paties vabalėlio nesugaus, o ar gali įsivaizduoti kurmį ar kirstuką, driežą ar rupūžę, beknisančius tą vienerūšės golfinės žolės paklodę? Nei žydi ta žolė, nei kvepia, tik minkšta kaip kilimas. Aš basomis vaikštau po aplink trobą augančią veją, švelnesnę už vilnos kilimus, bet nemačiau basomis žaidžiančių golfo aistruolių...

Prieš metus, pusantrų turbūt ne man vienam vis suspindėdavo tokia vizija: golfo laukai besirangantys į iškirto Pilaitės miško kalnelius, senomis Gedimino prospekto granito trinkelėmis grįsti takeliai, kuriais vežimėlius traukia žaidėjai, suolai ar net tribūnos pilnos žiūrovų, sergančių už golfo dievaičius. Graži vizija, miesto šeimininkus įkvepianti dideliems darbams ir dar didesnėms statyboms, pakerėdavo ir mane. Gal ir gerai tie golfo laukai – pamanydavau.

Bet štai pabraidžiojau šią vasarą po rūkan panirusią pievą (labai panašią į Pilaitės miško laukymes) ir supratau, kad golfo laukai – blogai visur. Jei iššienaučiau pievas, jei liktų tik plonas žolės kilimas, ar beatskristų gandrai, o dabar jie nusileidžia kasdien. Kartą net visas penketas ištisą pusdienį skersai išilgai naršė tą hektarą pievos netoli trobesių. Kuo ne „penkių gandrų“ kaimo turizmo sodyba. Nėra čia nei reikalaujamų patogumų, nei pirtelės, nei nuo uodų apsaugotų kambarių, nei nušienautų pievų ir žaidimų aikštelių. Yra tik gandrai. Dar hektaras apleistos nešienautos pievos, ežeras ir miškas. Todėl visgi ir čia traukia giminiečiai iš miesto, gryni asfalto žmonės. Atvažiuoja, kraipo galvas ir nežino, kaip bristi į pievą, o ją būtinai reikia perbristi norint pasiekti mišką ar ežerą. Aunasi guminius batus, lipnia juosta užsiklijuoja visas skylės, karštą dieną net rankogalius užsisegioja. Neapsikenčiau, iššienavau takus per pievą iki pat miško, iki pat vandens – lai būna ramūs: erkių susigaus ne mano nešienautoje pievoje, o miške.

Bitės ir Bitininkas

Paskaite pamany, kad visai be naudos tą pievą laikau, lyg ne šeimininkas būčiau, o tik aptingęs svajoklis po pievą stirnas ganantis ir gandrų skaičiuojantis. Na, ne visai taip. Pernai, kai supratau, kad tik vasaroms atvažiuodamas arimų neįdirbsiu, užsėjau pushektarį lauko baltais dobiliukais. Sausra didžiąją dalį sėklos pražudė, bet dobilų tarp dirvono žolių visgi pasiliko. Todėl šiemet visa pieva medumi pakvipo. Bitės tik dūzgia, ganosi, bijai koją pastatyti, kad neprispaustum pievų darbininkės. Ir dobilų žiedų gaila, man tik žiedelis, o bitutei – visi pietūs.

Pernai po didžiosios sausros nusilpę mano bitelės išmirė, pavasario nesulaukė. Daug kas skundėsi: pas vieną pusę kelmų pražuvo, pas kitą, net seną ir patyrusį bitininką, dar daugiau iššalo. Aš anoks ten bitininkas, tik šeimą bitučių laikiau ir tos nesužiūrėjau. Tad šį pavasarį nusprendžiau daugiau nebitininkauti, išvalytą avilį pastačiau prieklėtyje, korius palikau atskirai, kad kaimynų bitės likučius išsineštų, o pats grįžau į miestą.

Ir visai netikėtai susimetė bitės prieklėty stovinčiam tuščiam avilyje. Pastebėjau jas tik vasaroti atvykęs, kai jau korius buvo susilipdę nuo avilio grindų iki dangčio visokiom kryptim, visokiais zigzagais.

Nežinojau ko griebtis, kur kreiptis, tik staiga miestelyje sutikau seną pažįstamą Albertą Sudnių, kuris bites pažinęs dar iš savo tėvelio rankų ir štai jau penktą dešimtį metų pats jas tvarko.

Nežinojau, kaip kalbą užvesti, tai pradėjau nuo aktualijų. „Ar bitės išgyveno praėjusią žiemą?“- paklausiau. „O kaipgi, išgyveno, vienos numiršta, o kitos gyvena, kaip ir žmonės. Nieko amžino nėra, ir viskas – amžina,“ - mįslingai šypsodamasis atsakė.- „O pats, ar daug medaus išsukai?“- paklausė.

Tada ir papasakojau savo bėdą, sėdom į mašiną ir po dešimties minučių stovėjom prie mano bičių avilio. Atnešiau tuščių rėmelių, dar virvutės ir peilį. Nukėlėm dangtį. Pakilo debesis, pradėjo blaškytis, pirmą kartą Bitininką pamatė, bet nepuolė nė viena, nors ir be apsauginių tinklelių tik su kepurėmis buvom.

Bitininkas su užuojauta, su gailesčiu atsargiai pjaustė tuos korius, jau ir kirmino pridėtus ir vis kartojo: „Ai bitutės, bitutės, kaip jūs taip netvarkingai dirbot, ko skubėjot, nei pačios išgyvensit šitaip įsikūrę, nei kitiems naudosis“. Ėmė išpjautus korius ir dėjo, derino į rėmelius, kad tik mažiau kirmino žūtų, kad tik daugiau bitelių išsiristų ir, kad tvarka avilyje būtų.

Kada kopsime medų?

Šiandien Seimas - lyg didelis apgraužtas, smirdintis kopūstas, kurį apspitę baltojo kopūstinuko lervos – vikšrai, godžiai ryjantys kopūsto lapus. Ir tik viena kita bitutė skraido aplink, bet nuo kopūsto sklindančios smarvės lekia lauk.

Kas ketveri metai – toks seiminio kopūstinuko ciklas – vyksta metamorfozė, vikšrai neriasi iš lėliukės šarvų, išskleidžia baltus sparnus ir plasnoja demonstruodami savo nekaltybę ir skaistumą. Netgi supanašėja su bitelėmis - geria nektarą, bet tik tam, kad vėl padėtų savo kiaušinėlius į šį didįjį pūvantį kopūstą dar ketveriems metams. Bet iš šių kiaušinėlių bitės neišsirios. Iš jų gali išsiristi tik kopūstą godžiai graužiantys vikšrai.

Kada gi Seimas taps aviliu, kuriame bitelės neš medų Lietuvai? Tada, kai mes tapsime tikraisiais bitininkais, surankiosime pačias darbščiausias bitutes iš visos Lietuvos ir suspietę perkelsime ne į smirdintį kopūstą, o į žiedais kvepiantį, tinkamai prižiūrimą avilį. Tik tada ir tikėkimės medonešio...

Vanda SAKALAUSKIENĖ

Žiogelis

Lanka marga be galo,

Tiek daug švelnių žiedų,

Kodėl ji nenuvalo

Tau širdį nuo dyglių.

Kodėl neberamina,

Ta pievų tyluma,

Mažytės kamanėlės,

Ir žiogelio daina.

Paglosto lengvas vėjas,

Nusineša kažką,

Jį sulaikyt norėjai

Pavargusia ranka.

Kritai į sodrią žolę-

Juk ji be dagylių,

Čia pat žiogelis groja

Mažyčių smuikeliu.

Jis niekad neliūdėjo

Paūksmėj dobilų.

Kodėl tu negalėjai

Užgimti žiogeliu?

Kodėl tu negalėjai

Užgimti žiogeliu?

Ar pralenkiančiu veją

Sparnuotu paukšteliu?

Žolė po dalgiu krenta,

Ir tyliai vysta čia,

Žiogelis nesupranta

Kas tai yra kančia.

Tu prišauki

Tu prišauki užrūstinta vėją
Ir delnais tu palieski žaibus,
Lai ugninė kaitra jų užlieja
Migloje paskandintus laukus.

Netiesa, kad audra nepraėjo,
Netiesa apsiniaukęs dangus,
Bus diena ir šviesi, ir be vėjo,
Tik tikėk, ir giedra greitai bus.

Pažiūrėk, štai ramunė balta pasikėlė,
Galvele, nuo išbrinkusios žemės drėgnos,
Ją suras, atpažins plaštakėlė,
Tarp žiedų, kai nektaro ieškos.

Tu prišauki užrūstinta vėją,
Ir žaibus debesų sūkury tu prišauk,
Bus giedra, bus giedra, nors audra nepraėjo
Tik plauk, tik palauk, tik palauk...

Pušis

Aš vieniša, prie vieškelio dulkėto,
Pušis palinkus vargana,
Aš eičiau viešumon, aš šaukčiau, jei galėčiau,
O ką – nesužinosit niekad, niekada.

Jūs nusigręžkit, nusigręžkit – juk taip reikia!

Aš tik pušis, prie kelio vargana

Nudžiuvę šakos – jos pavėsio nebeteikia,

Pavargusi širdis – ne saulės ji pilna.

Juk ją nusėdo aitrios kelio dulkės,

Užkliudęs ratas ją išpaudė grindinin

Ir styro nuoskaudos, kaip surūdiję kulkos,

Tad bėkite, skubėkite šalin!

Žvaigždele prie tavęs nukrisiu,

Ugnimi būsiu, jūros banga,

Kregždele pas tave atskrisiu,

Jeigu tu tik pašauksi staiga.

O palauk, padvejok minutėlę,

Jei vilties dar turiu – neatimk,

Tarsi žydrą laukų rugiagėlę,

Mano saulėtą sapną priimk.

Jei išnyksi kaip ryto rasa,

Nebyliąją sraige aš pavirsiu,

Prie skaroto berželio tada,

Prisiglausiu ir tyliai numirsiu...

Antanas SVIDERSKAS

Prie Salotės

Tyliai pasaką seka žilvyčiai,
Ežere maudos gluosniai žili,
Gal kada atvažiuosi vėl šičia,
Kur pušynai žaliuoja melsvi.

Kur berželis palinkęs prie kelio,
Pasitiks, išlydės vėl tave,
Ežerais susisupus Pilaitė, tyliai miega nakties vėsoje.

Atvažiuok ankstų vasaros rytmetį
Pažiūrėt kada sklaidos rūkai,
Atvažiuok vėlų vakarą šičia
Kada kvepia žuvim ir sakais.

Atvažiuok pasidžiaugt skaisčia saule,
Kaip gražu čia. Kvepia pievos, miškai.
Lyg ant delno čia sutelpa visas pasaulis
Tai mano gražuolė Pilaitė, tai ir mano mielieji namai.

Tėvų namai

Atsimenu, kai degė žibalinė lempa,
Ir prie klėtelės motina sena.

Atsimenu ir tėvą klumpes drožiant,

Ir darganotas rudenio dienas.

Bet laikas bėga, nesustoja.

Nameliai jau tušti.

Nebėr mamutės sengalvėlės.

Takeliai užarti...

Lietuviams išeiiviams

Jūs ilgitės dangaus virš Lietuvos,

Gandrų, sugrižtančių pavasarį,

Ir kaimo bažnytėlės ant kalvos,

Ir ežerų, skaidrių kaip ašara.

Ir jausmas Baltijos melsvos,

Ir protėvių apleisto kapo,

Rūtų vainiko ant galvos,

Gėlėtų pievų šieno kvapo.

Nemuno vingio, vakarų,

Kada skambėjo dainos, eilės,

Ir nepamirštamų žarų,

Ir paliktos pirmosios meilės.

Kregždutės lizdo virš langų,

Sodyboj rymančio smutkelio,

Ir dar yra brangių žmonių?

Dar laukia akys miško žalio...

Žiemos pasaka

Čia mane lydi žiemos pasaka
Nurimusiom pušim ir sniego sidabru ...
Gal šiuo keliu praskriejo laumė ta,
Paleidus plaukus ligi pat žvaigždžių?

Gali ji pabėrė gabalėlius
Iš savo krištolinių vėrinių?
Dabar gi saulė renka vėl juos
Nuo skaisčiai žaižaruojančių laukų.

Čia mane lydi žiemos pasaka
Šviesiu baltuojančiu taku...
Saulė bučiuoja nuogą beržo kasą,
O aš smagiai pirmyn einu.

Pavasaris

Išeisiu pavasario rytą,
Kad kojas man plautų rasa,
Kaip suokia lakštutė klausysiuos,
O saulė man šildys rankas.

Kaip gera pavasarį šičia,
Čia kvepia pušynai melsvi.
Ir mūsų Pilaitė čia pastatyta,
Ir ją mes globojam ir mylim visi.

Kas pasitiks mane

Kas pasitiks mane,

Kai grįšiu vieškeliu plačiu?

Kas atgaivins mane

Švelniu, maloniu žodeliu?

Pasitiks tave pakelėj beržai pasvirę.

Lapų šnarėjimu gaiviu,

Ir motinėlė prie darželio

Švelniu švelniu žvilgsniu.

Jonas ŠARLAUSKAS

Mūsų bendravimas miške

(Ištrauka iš lyrinės baltosios poemos)

Skiriama Angelei J.

Dažnai Tavo pasakyti žodžiai tampa sėklomis,
Nukritusiomis į palankią dirvą.
Jos prasikala ir išbujoja jau po to, kai mes išsiskiriame,
Ir tada aš vaikštau po didingą girią, aplankydamas
Kiekvieną žodį, išaugusį iš sėklos į medį,
Prisėsdamas prie kamieno paklaudyti jo ošimo,

Ar paslaptingo šlamesio,

Atveriančio begaliniai plačią žodžio-medžio sielą.
Po to atsikeliu, ranka dėkingai papplekšnoju atsisveikindamas
Per grublėtą žievę ir neskubėdamas traukiu toliau,
Lydimas laiko vėjelio, kartais netikėtai užklupusios audros,

Kurie neaišku ką kelionėje atnešti gali:

Ar pilkus apmąstymo debesis garbiniuotus

Su krištoliniu lietumi – sielos ašarom sūriom,

Ar leis toliau man mėgautis saulutės spinduliais-glamonėmis,
Akinančiu žydro ir beribio dangaus ilgesingu švytėjimu?..

Aš, žmogus-ieškotojas.

Myliu ta paslaptinę, bekraštę ir nerimastingą žodžių-medžių girią

Su vešlia, sultinga mimikos žole,

Jaustukų krūmais ir nutylėjimų laukymėm.
Mėgstu pabėgti paklaidžioti po ją tokią,

Kad pasislėpčiau nuo pulkais mane apnykusių problemų kasdieninių.

Tada gerais atsiminimais virtęs miškas-rojus priglaudžia ir apgina mane,
Suteikia jėgų pabaisoms-sunkumams pergalėti,
Neduoda man jisai ilgiau liūdėti,

O kartais sielą pamaitina, paglosto, nuramina.

Ir ieškau aš šitam miške gudrios šaunios mergaitės-valdovės jo.
Jinai baikšti, o gal tik paslaptinę nori būti – legendų gaubiama?
Vis bėga, slepiasi neaiškumo tankumyne, viliodama mane jai bėgti iš paskos.
Va, rodos, švysteli tarp žodžių-medžių jos nepaklusnūs plazdantys plaukai,
Susikibę saulėtom šiaudelių rankom į auksaspalves sruogeles,

O tos kvatoja, plasnodamos greitumo veržlume, koketiškai man moja:
„Nagi, pavyk, įtemk jėgas, sielos stygas ir dumki paskui mane greičiau!”
Bet kurgi tau?! Tuoj kelią paskui ją užstoja nežinia iš kur išdygęs medis.
Pagauk, žmogau, kad nori šią vikruolę...

Ištrauka iš „Kosminiu memuarų“

Aš su Kometa keliavau begalę šviesmečių šalimais, ir štai atėjo laikas išskirti savo trajektorijas.

Ir aš panorau prieš pasmerkdamas save nežinia kiek užtruksiančiai vienatvei, pabučiuot tą vienintelę Būtybę,
sušildžiusią mane savąja žvaigždėšką šiluma,

apšvietusią man kelią Optimistine šviesa, neleidusia paklysti gausybėj neištyrinėtų šviesulių...

„Įžūli mintis“, - liūdnai šaipausi iš savęs,- „Pabučiuoti Kometa...?!“

Cha-cha..., - sudegsi, net nespėjęs prisiliest prie Jos...“

Bet aš ryžausi tokiai beprotybei ir lūpomis palietęs Jos ugninį šydą,

Nuaustą iš žvaigždelių spindulių,
Pajutau kaip virpanti Kometos šiluma užlieja mane visą...
Ir jau vėliau, palikęs vienas Kosminėj tamsoj,
Aš supratau širdyje mažytį žiburėlį įsižiebus,
Bešildantį mane kaip didelė tikra žvaigždė,
Bet labiausiai nustebau, išvydęs plazdant ties savo lūpom, išdrįsusiom paliesti
Visatos Dievaitę, skaistaus baltumo aureolės žiedą.
Išsiskleidė didysis supratimas:
Bučiny, mane padaręs nemirtingu, nebuvo nuodėmingas, tačiau man perdėm klatingas.
Buvau paverstas žemėn nesmengančiu amžinuoju Metagalaktikos dievu-Ikaru
Kaip įžūliausias iš keliautojų.

Mes gyvenam tarsi žuvys
Sraunioje laiko upės tėkmėje,
Teką po lašelį akimirksniai, sekundės,
Dingsta dienos bangoje...
Vingis po vingio, metai po metų,
Ir srovė jau baigia išplukdyti mus iš nuostabaus Jaunystės slėnio...

Manuoju kūnu-arfa
Švelnutės Tavo rankos meiliai groja.
Nerimastingai šaukdamos pakilti mus į Rojų svajonių laiptais,
Seniai pasiilgusių naujų herojų.

Rimtautas ŠPOKAS

Rūkas

Sklandantis rūkas it gerasis ramybės nešėjas užkloja vienur ar kitur elektros lempučių - miesto žvakelės – skleidžiamą šviesą, kurią tik įžiebė į namus parlėkęs ir dar suplūkęs nuo skubėjimo statistinis pilietis. Kai uždegta koridoriaus lempučių šviesa jį apšvietė, įsitikino viršesnių galių egzistavimu, pasijuto lyg pats būtų dievas aukštybėse. Nelaukdamas rytojaus toks statistinis pilietis su trenksmais nusileido į šiek tiek mažesnes pajamas nei jis turinčių žmonių pasaulį, pas tuos, kurie tą pavakarę neskubėjo degti elektros lempučių: taupė arba joms išžiiebtai energija buvo atjungta - neturėjo kuom užsimokėti, ir pranešė viliojančią naujieną: „jei seksite man iš paskos, rytoj gyvensite geriau, lempučių švies ne tik mano koridoriuje, bet ir jūsu, ir ne tik jame, bet ir visose kitose būsto patalpose“.

Klausimai ir atsakymai išeinant sapnui

Žmogau, ar dar mąstai, ar kažkada mąstei?

Ar buvo gera tau kada lėkei, gal to lėkimo buvo maža?

Bet niekis. Dar ne pabaiga, rytmečio aušra tave palies

Ir glamonės neleisdama suprasti: ar visa tai ne sapnas, ne mirazai,

Neleis suprasti: sutema, ar vakaras.

Pats esi lyg tas vizijų sūpuojamas laivelis arba trapus į jas įsimaigęs narvelis.

Bet niekis. Neliūdėk. Nebuvo viso to ir tiek.

Matyt, tau tik prisisapnavo, nors tyliai ašarą braukei. O gal ir ji ne tavo?

Suspigo netoliese vaikai. Gal juos matei, gal nematei. Šešėlis it dvasia ropojo.

Pagalvojai: viso to pačiam gana, greičiau ateitų pabaiga.

Bandei išspausti dar vieną kitą nusivylimo ašarą.

Tikėjaisi iš gyvenimo naudos, ne per lengviausios, visokios, ją tolumoj krantai žadėjo.

Pasiekti juos vyleisi. Prie jų kažkas lyg patį nešė.

Lėkimas virsdavo tai liepto pabaiga, tai kelio atgaiva į kito kranto pradžia.

Lėkei jų link pažeme, norėdamas ir to, ir to, net trečio, o medžiai tik siūbavo ir niūniavo:

Nusiramink, saldžiai miegok, nors nežinai ar dar pakilsi kitą rytą?

O jei sustos tavasis sapnas, neišpėdamas apie savo netikėtą sustojimą

Ir paslapčia nutols palikdamas tave ant kranto,

Vietovę, kurioje gyveno ir nepabaigė darbų.

Ar nepagalvosi: gal ir gerai.

Galėjo dar anksčiau nutolti, nes pat lėkei lyg sakalas padebesiais paskui savo sapną...

O gal išvis nebuvo nieko, išskyrus sapną,

Kuris dabar pačiam nebesvarbus,

Svarbiau už viską nedarumas.

Algimantas ŠUKYS

Šeima

Gyveno šeima - tėvas, motina ir sūnus. Sūnus mėgdavo sportuoti, šokti. Vieną naktį sūnus miegojo balkone. Kai atsikėlė, ir tuoj mama klausia, gal sušalai. Sūnus atsakė, kad ne. Sūnus tylomis spoksojo į lubas, ant kurių matėsi prasimušusios vandens dėmės. Galgi mama teisi – reikia miegoti ten, kur ji liepia. Staiga jo ausyse suskambėjo žodžiai: „Žmogus gimsta ne tam, kad skaičiuotų įvairius trūkumus, o gyventų meilėje“. Tos mintys sūnų nunešė į tikrovę. Jis netikėtai aprimo. Ta mintis jį nuramino, atpalaidavo nervus. Mama žvelgė į sūnų su nuostaba, pamatė, kad jis skutasi - reiškia jau vyras. Sūnus ramiai ėmė svarstyti, ką jis mėgsta, kuo norėtų tapti. Iki šių metų jis svajojo apie daug dalykų. Jam atrodė, kad kiekvienas žmogus yra savo likimo tvarkytojas. Jis nusprendė važiuoti mokytis. Susipažino su gražia mergaite vardu Giedrė. Nuvyko į stotį, paskambino mamai, o ji buvo prieš tai, kad niekur nevažiuotų. Sūnus pakabino ragelį. Mama laukė sūnaus pašnekėsio. Iki traukinio išėjimo buvo likę minutės. Jis paėmė lagaminėlį, išbėgo į peroną ir staiga pamatė Giedrę. Vaikinas viena ranka apkabino mergaitę, ir abu nubėgo vagonų link. Jie norėtų bėgti kartu toli, toli. Įsėdo į vagoną, traukinys pajudėjo. Mergaitė nieko nepaklausė, vaikinas nieko neatsakė, atsisveikinimo minutę jie pasibučiavo.

- Sudie, Giedre.

- Parašyk laišką, nekantriai lauksiu.

Meilė - visų svarbiausia

„Neišmeskite meilės laiškų, kad ir tada, kai meilės aistra praeina“, - sako Valentinas. Šioje žemėje žmogaus gyvenimas trumpas, Valentino žmona mirė. Jis liko vienas. Vyruis sunku surasti moterį, kuri būtų vadinama didžiąja raide. Valentinas nepasimetė, lankė šokius, kam virš 30 metų. Susipažino su moterimi vardu Gintarė. Gintarė puiki, suprantanti vyrą kiekviename žingsnyje. Jie gyvena laimingai, susilaukė dukterų. Daug dėmesio skiria sveikatai. Kai duktė atsigula miegoti, situoktiniai daugiausia skaito laikraščius, knygas. Jiems meilė neprasisėdė iš pirmo žvilgsnio. Dabar pora kaip akies vyzdį saugo asmeninį gyvenimą. Apie savo asmeninį gyvenimą Gintarė pasakoja savo artimiesiems, tačiau kalba bendrais bruožais. Valentinas ankstį keliasi, padeda dukrai tvarkyti savo asmeninius daiktus. Gintarė savo vyrą vadina džiaugsmu. Gintarė didžiuojasi Valentinu, džiaugiasi, kad jis yra toks, koks yra. „Esu laiminga, kad net jaučiuosi kalta. Gyvenu su mylimu vyru, auginu nuostabią dukrą. Kai esi mylima ir įsimylėjusi ir labai laiminga, norisi šokti, dainuoti“. Tai tegul gyvena laimingai visą gyvenimą.

PANAUDOTA LITERATŪRA

KAUNAS, Domas. Knygos dalia : Mažosios Lietuvos knygos istorijos tyrinėjimai. Vilnius : Pradai, 1999, 325 p. ISBN 9986-943-25-6.

Knygotyra : enciklopedinis žodynas. Vilnius : Alma littera, 1997. 413 p. ISBN 9986-02-352-1.

LUNSKAJA, Oneta. Baltosios Pajautos slėnis : gintarinės tautos savasties epas, Vilnius, 2001, p. 134-135.

MERKYS, Vytautas. Knygnešių laikai, 1864-1904. Vilnius : Valstybinis leidybos centras, 1994. 419 p. ISBN 9986-09-018-0.

ŠARLAUSKIENĖ, Angelė. Pilaitė : praeitis, dabartis, ateitis. Vilnius, 2003, p.22, 59-60.